

REZUMAT

În ultimele decenii istoria Ținutului Secuiesc și a secuilor a atras atenția a mai multor cercetători. Este vorba despre o regiune și un grup etnic care întotdeauna trăiau altfel, se bucurau de drepturi aparte, iar în schimb aveau diferite obligații. Vizând diferitele perioade se poate afirma că în cazul secuimii din epoca medievală și premodernă ne aflăm în fața unei istorii total diferite. Ceea ce în istoria Ungariei este data bătăliei de la Mohács, și în cea a Transilvaniei este data ruperii țării în trei, conform studiilor din ultimii ani pentru secuime baza o reprezintă evenimentele din 1562. Aproape fiecare volum și studiu care include istoria secuimii din epoca principatului începe cu afirmarea că în 1562 începe o nouă epocă. Dacă examinăm evenimentele perioadei, cunoscând procesele pornite în epoca medievală, trebuie să fim de acord cu această afirmație, căci după rezoluțiile de la Sighișoara s-a răsturnat statutul existent al Ținutului Secuiesc, s-au schimbat drepturile și mai ales raportul social al localnicilor. Cu introducerea dreptului *ius regium* care nu era valabil anterior pentru această regiune, împreună cu iobăgirea secuilor liberi a început un proces de feudalizare care până atunci era cunoscut doar în zonele comitatelor. Însă în noul format Principat al Transilvaniei secuii au apărut ca stare privilegiată, nu au avut doar rol ca o comunitate, elitele lor s-au angajat din ce în ce mai des în sarcini politice, diplomatice sau militare în interesul țării. Astfel, diferitele scaune secuiești reprezentau nu doar opinia și poziția comunității locale în unele probleme de importanță deosebită, ci rolul unei regiuni putea fi modelată și de elitele înstărite de pe teritoriul scaunelor respective. Analizând istoria Scaunului Ciuc în epoca principatului din perspectiva angajamentului acestuia în teme politice, afirmația de mai sus poate fi adevărată aproape în totalitate. Înainte însă de a expune această idee și de a schița temele și perspectivele majore ale lucrării, trebuie să clarific ce înțeleg prin Scaunul Ciuc. Cum se cunoaște, în epoca principatului Scaunul Ciuc apare împreună cu filialele Gheorgheni și Cașin, însă în elaborarea temei nu am detaliat și istoria filialelor, chiar dacă în câteva cazuri mă refer indirect și la acestea – motivul cel mai important fiind faptul că ambele scaune filiale au fost studiate separat de mai mulți cercetători. Dezső Garda a scris mai multe cărți și studii despre istoria premodernă a zonei și a populației din Gheorgheni, acest lucru fiind valabil și pentru zona Cașinilor, despre care István Imreh și József Pataki au publicat numeroase studii, precum și o lucrare monografică.

Pe lângă acestea Sándor Pál-Antal, Judit Balogh, Dezső Garda și numeroși alți cercetători ai secuilor au atins istoria Scaunului Ciuc prin diferite lucrări, însă nu s-a născut încă un studiu amplu, detaliat care se focusează doar pe această zonă și locuitorii acesteia. Consider că lucrarea mea suplinește un gol prin studierea epocii principatului în Scaunul Ciuc și prezentarea acestuia prin temele abordate care astfel poate trezi atât interesul breslei, cât și al unui public mai larg. Studiul pornește cu un cadru politico-is-

toric care ajută cititorul în înțelegerea temelor care urmează, astfel la prezentarea istoriei așezărilor și a societății, raporturile locale vor deveni mai ușor de înțeles. Intervalul lucrării l-am determinat între 1562-1690, în Scaunul Ciuc din Depresiunea Ciucului, care înglobează cele 36 de localități, societatea cu elitele locale și istoria de toate zilele. După cum am menționat mai sus, secuimea epocii principatului participa în politica internă ca stare privilegiată, astfel prin studierea epocii și a regiunii am considerat important parcurgerea și prezentarea rolului politic al Scaunului Ciuc în această perioadă. Această problematică este una foarte importantă pentru înțelegerea relațiilor ciucane din această epocă. Locuitorii regiunii au avut atât rol de statut de națiune în decizii politice – alegerea principilor sau legislație – precum și membrii familiilor nobiliare prin deciziile private reprezentau opinia scaunului. În cursul analizei se conturează explicit urmările ciucane ale acestor păreri și decizii.